

అలోచించండి - మాట్లాడండి :

మూలం : డా॥ గల్లా చలపతి

ప్రశ్నలు :

1. పై చిత్రం చూడండి. చిత్రంలో ఎవరెవరున్నారు? ఏం చేస్తున్నారు?
2. ఇలాంటి దృశ్యాన్ని మీరెప్పుడైనా చూశారా?
3. ఇలా ఎప్పుడెప్పుడు ఊరేగింపులు నిర్వహిస్తారు? ఎందుకు?
4. ఊరేగింపులో ఏమి పంచుతున్నారు? వాటిని ఏమంటారు?

విద్యార్థులకు సూచనలు :

1. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాలకింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
2. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాలను గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
3. పాఠ్యపుస్తకం చివరన ఉన్న పదాలు-అర్థాలు పట్టిక చూసి తెలియని పదాల అర్థాలను తెలుసుకోండి.

చేతిలో అనువుగా ఒదిగి ఒక విషయానికి సంబంధించిన వివరణను ఇచ్చే కాగితాన్ని 'కరపత్రం' అనవచ్చు. కరపత్రం సంస్కృత పదం. చేతిలోని కాగితమని దీని అర్థం. దీన్నే ఆంగ్లంలో 'పాంప్లెట్' అంటారు. పదిమందికి తెలియవలసిన విషయంతో కూడుకొన్నదే కరపత్రం. ఒక వ్యక్తి ఒక విషయాన్ని మరొకరికి తెలియబరచడానికి ఒక కాగితంమీద రాసి పంపవచ్చు. ఆ విషయం ఆ ఒక్క వ్యక్తికే సంబంధించినది కాక ఎందరికో సంబంధించినది కావచ్చు. సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, మతస్థితులను ప్రతిబింబించేది కావచ్చు. ఇలా రాసిపంపే కాగితాలను లేఖలు అనవచ్చుగదా అనిపిస్తుంది. లేఖలకు, కరపత్రాలకు ఒక ప్రధానమైన భేదముంది. లేఖలలో రాసే, చదివే వ్యక్తుల వ్యక్తిగత విషయాలుంటాయి. కరపత్రాలలో వ్యక్తిగత విషయాలేకాక మన చుట్టూరా ఉన్న సమాజం, దేశం, ప్రపంచంలోని విషయాలుంటాయి. అచ్చయంత్రం లేని పూర్వకాలంలో ఒక విషయం అందరికీ తెలియజేయడానికి కాగితాలమీద రాసి వాటికి అనేక ప్రతులు తయారుచేసి పంచేవారు. ఈ కరపత్రాల ప్రతులను చదివిన ప్రజలు వాటిని గురించి నిశితంగా ఆలోచించేవారు. ముద్రణ సౌకర్యం ఏర్పడిన తరువాత కరపత్రాల ప్రచారం ప్రపంచవ్యాప్తంగా కనిపిస్తుంది.

ఇప్పుడు కనిపించే కరపత్రాలకు ఒక పరిణామదశ ఉంది. విభిన్న అభిప్రాయాల వ్యక్తీకరణలు కరపత్రాలలో కనిపిస్తాయి. ఈ అభిప్రాయ వ్యక్తీకరణకు ప్రాచీనకాలంనుంచి అలవాటులోఉన్న పద్ధతులన్నీ కరపత్రాలకు మూలరూపాలుగా చెప్పవచ్చు. కరపత్రంలోని విషయం ఒక వ్యక్తికిగాని, ఒక సంస్థకుగాని సంబంధించినదైనప్పటికీ అది సంఘంలోని వ్యక్తులందరికీ తెలియవలసిన అవసరం ఉంది. అందుకే జనసమ్మర్థమున్న కూడళ్ళలో కరపత్రాలు పంచడం ఇప్పటికీ మనం చూస్తుంటాం. ఒక వ్యక్తి అందరికీ తెలియజేయవలసిన విషయాన్ని బిగ్గరగా అరుస్తూ వీధులవెంట వెళ్ళటం, ఆ తరువాత చిన్న గొట్టమున్న గరిగలను తయారుచేసుకొని గొట్టాన్ని నోటి దగ్గర ఉంచుకొని గట్టిగా అరచి చెప్పవలసిన విషయాన్ని ప్రచారం చేసేవారు. ఇది ఈనాడు మనం వాడే 'టాడ్‌స్పీకర్' లాగా ఉంటుంది. మనిషి అరుపు ఈ గరిగద్వారా గట్టిగా వినబడేది. లిపి తెలియని రోజుల్లో ఉన్న ఈ పద్ధతి ఇంకా ఇప్పటికీ అక్కడక్కడ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కనిపించడం విశేషం.

లిపి వాడుకలోకి వచ్చిన తరువాత గుడ్డముక్కలమీద, చెక్క పలకలమీద రాసేవారు. ఒక విషయాన్ని దూరప్రాంతాలవారికి పంపాలనుకున్నప్పుడు మందపాటి గుడ్డమీద రాసి దానికి ఒక పిడిని అమర్చి ఆ పిడి చుట్టూ రాత ఉన్న గుడ్డను చుట్టి పైన తాడుతోకట్టి పంపేవారు. రాజుల కాలంలో ఇది ఎక్కువగా వాడుకలో ఉండేది. ఇలాంటి గుడ్డ ఉత్తరాలు ఇప్పటికీ కొన్ని ప్రాచీన మరాలలో ఉన్నాయని తెలుస్తోంది. చేతులలో అందంగా అమరే ఈ గుడ్డ ఉత్తరాలను కరపత్రాల పరిణామంలో రెండో దశగా భావించవచ్చు. ముద్రణ సౌకర్యం ఏర్పడిన తరువాత ఇంగ్లండ్, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ దేశాలలో కరపత్రాల ముద్రణ మొదలై ప్రపంచమంతటా విస్తరించింది.

ఆంగ్లేయుల రాకకు ముందు భారతదేశంలో కరపత్రాలు లేవు. అయితే ప్రాచీనకాలంలో మన దేశంలో దొరికిన శాసనాలు, అశోకుని శిలాశాసనాలు నేటి కరపత్రాల ప్రయోజనాన్ని సాధించాయని చెప్పవచ్చు. భారతదేశానికి పాశ్చాత్యులు వచ్చిన తరువాతే ఇక్కడ కరపత్రం పుట్టింది.

ఆధునిక కాలంలో ప్రతిరోజూ మనం కనీసం ఒక కరపత్రమైనా చూస్తున్నాం. వీటిలో చాలావరకు వ్యాపార ప్రకటనలే. అసంఖ్యాకంగా కనిపిస్తున్న వ్యాపార ప్రకటనలకు సంబంధించిన కరపత్రాలను నిజమైన కరపత్రాలుగా చెప్పడానికి వీలేదు. నిఘంటువులిచ్చిన నిర్వచనాలనుబట్టి కరపత్రంలో సమకాలీన విషయాసక్తి, వాస్తవదృక్పథం, వివాదాత్మక విషయ ప్రతిపాదన, సాంస్కృతిక స్థితి, సాహిత్యపు విలువ, నిర్భయత్వం, చిత్తశుద్ధి మొదలైన లక్షణాలు తప్పనిసరిగా ఉండాలి. ఒక సమాచారాన్ని లేదా వివాదాస్పద అంశాన్ని అందరికీ తెలియజేయడమే కరపత్రం ప్రధాన ఉద్దేశం. అయితే కరపత్రంలోని విషయాలు వాస్తవాలా? కావా! అది పాఠకుడిమీద ఎలాంటి ప్రభావం చూపిస్తుంది అనే పట్టింపు కరపత్రంరాసిన వారికి, పంచినవారికి ఉండదు. కరపత్రాలు వేసిన వాళ్ళు, రాసిన వాళ్ళు పేర్లుగాని, ముద్రణాలయం పేరుగాని కరపత్రాల్లో ఉండాలి. అయితే కొన్నిసార్లు ఇవేమీ కనిపించవు. సాధారణంగా కరపత్రాలన్నీ చౌకగా ఉండే రంగుకాగితాల్లోనే అచ్చువేసి ఉంటాయి. ఎక్కువగా కరపత్రాలు ఒకటి, రెండు పేజీలకే పరిమితమౌతాయి. అవసరాన్నిబట్టి ఇవి వేరు వేరు కొలతలలో, పరిమాణాలలో కనిపిస్తాయి. ప్రభుత్వ సంక్షేమ పథకాలు, సామాజిక ప్రయోజనమున్న అంశాలను సామాన్య ప్రజానీకానికి చేరవేయడానికి కరపత్రం ఒక ప్రముఖమైన సాధనంగా ఉపయోగపడుతుంది.

కరపత్రాల్లోని విషయాలు ఉద్దేశించిన వ్యక్తులకు వెంటనే అర్థమౌతాయి. మిగిలినవాళ్ళకు వాటిలోని భావాలు సందిగ్ధంగా ఉంటాయి. కొన్ని కరపత్రాలను ఎవరికీ తెలియనివ్వకుండా రహస్యంగా అతి తక్కువ సమయంలో ముద్రించి పంపకం చేస్తారు. అందువల్ల అచ్చుతప్పులకు, అపార్థాలకు ఎక్కువ ఆస్కారముంటుంది. కరపత్రాల్లోని విషయాలు నిజాలా! అబద్ధాలా! అనే అనుమానం కలుగుతుంది. ఆధారాలు దొరికితే తప్ప, ఈ విషయాల వెనకఉన్న వాస్తవం బయటపడదు. కొన్ని విషయాలను వార్తాపత్రికల్లో చూడనివారు కరపత్రాల్లో చూసి తెలుసుకుంటారు. కరపత్రాల్లో ఎక్కువగా వాడుకభాష ఉంటుంది. సాధారణంగా కరపత్రాలను ఉచితంగా పంపిణీ చేస్తారు. కరపత్రం మనిషి భావప్రకటన స్వేచ్ఛకు సంకేతం.

ఇక ఇప్పుడు ఒక కరపత్రాన్ని చూద్దాం!

ఇంతకాలం బాలల హక్కుల గురించి, నిశితంగా మనం పరిశీలించలేదనే చెప్పాలి. పెద్దల ఆజ్ఞలకు లోబడి పిల్లలు ఉండాలనే ఆలోచనతోనే చాలాసార్లు పిల్లల హక్కుల భంగం గురించి లోతుగా ఆలోచించలేదనే చెప్పాలి. మారుతున్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగానే ప్రభుత్వాలలోను, సామాజిక సంస్థలలోను చాలా మార్పులు వచ్చాయి. వచ్చిన మార్పుల పర్యవసానంగా పిల్లల చాకిరీని వ్యతిరేకిస్తూ, పిల్లలను పనిలో పెట్టి వాళ్ళ సంపాదనమీద ఆధారపడే పద్ధతిని, బాలల శ్రమ దోపిడీని నిరసిస్తూ బాలకార్మికతకు వ్యతిరేకంగా చాలా కార్యక్రమాలు జరిగాయి. చట్టాలు రూపుదిద్దుకున్నాయి. ఈ క్రమంలోనే ఐక్యరాజ్య సమితి 1989లో బాలల హక్కులను నిర్వచించి వాటి అమలుకు పూనుకొన్నది. ఐక్యరాజ్య సమితి రూపొందించిన ఈ బాలల హక్కుల తీర్మానంపై మనదేశం కూడా సంతకం చేసింది.

బాలల హక్కుల ప్రకటనలోని ప్రధాన హక్కులు

1. జీవించే హక్కు 2. చదువుకొనే హక్కు 3. ఆరోగ్యం పోషణ హక్కు 4. కూడు, గూడు, గుడ్డ హక్కు 5. అటపాటలతో కూడిన వినోదం విశ్రాంతి పొందే హక్కు 6. కష్టమైన పని చేయకుండా బయటపడే హక్కు 7. కూలిజీవితంనుండి బయటపడే హక్కు 8. కుల మత వర్గ విచక్షణ లేని బాల్యం హక్కు 9. దౌర్జన్యాలనుండి రక్షణ పొందే హక్కు- ప్రత్యేకించి ఆడపిల్లలు దుర్మార్గులనుండి రక్షణపొందే హక్కు 10. అభివృద్ధి చెందే హక్కు.

ఈ నేపథ్యంలోనే ఆగస్టు 2009లో భారత ప్రభుత్వం బాలల విద్యాహక్కును ప్రాథమిక హక్కుగా చట్టం చేసింది. మనరాష్ట్రంలో 01-04-2010 నుండి నిర్బంధ ఉచిత విద్యాహక్కు చట్టం అమలులోకి వచ్చింది. దీని ప్రకారం బడిఈడు పిల్లలందరికీ ఎలిమెంటరీ విద్యను పొందే హక్కు ఉంది. బడికి వెళ్ళే పిల్లలందరూ నాణ్యమైన విద్యను పొందడం కూడా దీని ముఖ్య ఉద్దేశ్యం. పిల్లల తల్లిదండ్రులకు, సమాజ సభ్యులకు తెలియజేయడానికి మన రాష్ట్రంలో బాలల దినోత్సవం సందర్భంగా నవంబర్ 14వతేదీ నుండి 21వ తేదీ వరకు 'బాలల హక్కుల వారోత్సవాలను' నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ సందర్భంగా చదువుకున్న వ్యక్తులుగా మనందరం కింది అంశాలమీద అందరికీ అవగాహన కల్పిద్దాం !

విద్యాహక్కుచట్టం గురించి తెలియజేయటం; 6-14 సం॥ల మధ్య వయస్సుగల బాలబాలికలందరూ ఉచిత నిర్బంధ విద్యను పొందడం; బాలల హక్కులు రక్షించబడడం; బడికి వెళ్ళని పిల్లలను బళ్ళలో చేర్చడం; ఆర్.టి.ఇ ప్రకారం పాఠశాలల్లో పిల్లల దగ్గర ఫీజులు, విరాళాలు వసూలు చేయడం చట్టవిరుద్ధం. బయట పిల్లలకోసం ఏర్పాటు చేసిన ప్రత్యేక శిక్షణ కేంద్రాలను గురించి తెలియజేయడం; బడిలోని పిల్లలందరూ నాణ్యమైన విద్యను పొందడం. వలస వచ్చినవారి పిల్లలకు విద్యాసౌకర్యాలు కల్పించడం; ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలకు ఉపకరణాలు అందించడం మొదలయినవి.

పిల్లల్లో పెరుగుదల, అభివృద్ధి సక్రమంగా కొనసాగాలంటే విద్య, వికాసం, వినోదం, విరామంతోబాటు బాల్యాన్ని వాళ్ళ హక్కులను వాళ్ళు అనుభవించేలా చూడాలి. అందుకు మనందరి దృక్పథాల్లో మార్పు రావాలి. పిల్లలను పనులలో పెట్టకుండా బళ్ళకు పంపడం అవసరమని, పిల్లల హక్కులను రక్షించడంకోసమే పాఠశాల ఉందని గుర్తిద్దాం ! నేటి బాలలే రేపటి పౌరులు కూడా ! బాలల భవిష్యత్తుతోటే మన గ్రామ / రాష్ట్ర / దేశ భవిష్యత్తు ముడిపడి ఉంటాయని తెలుపుదాం ! ఇందుకోసం బాలల హక్కుల వారోత్సవాలలో భాగస్వాములమవుదాం. బాలల హక్కుల పరిరక్షణ మనందరి బాధ్యత ! పిల్లలచేత చాకిరీ చేయించడం అమానుషం, అనాగరికం ! పిల్లలను బళ్ళలో చేర్చిద్దాం ! నాణ్యమైన విద్య పొందేలా చూద్దాం !

తేదీ : 01-01-2011

హైదరాబాద్

సంచాలకులు

పాఠశాల విద్యాశాఖ, ఆం.ప్ర.

చదివించడం మనందరి బాధ్యత - చదువుకోవడం పిల్లల హక్కు

ఇవి చేయండి

I. వినడం-మాట్లాడడం

1. ఏదైనా ఒక కరపత్రాన్ని సేకరించండి. ఇద్దరిద్దరు కలిసి కూర్చోండి. ఒకరు తెచ్చిన కరపత్రాన్ని ఇంకొకరికి చదివి వినిపించండి. విన్న తరువాత ఆ కరపత్రంలో ఏ అంశాలు ఉన్నాయో చెప్పండి.
2. పిల్లల హక్కుల గురించి మీ తల్లిదండ్రులను అడగండి. వారు ఏమి చెప్పారో చెప్పండి?
3. రేడియో, టెలివిజన్ కార్యక్రమాలలో పిల్లల హక్కుల గురించి విద్యాహక్కు చట్టం గురించి ప్రకటనలు, కార్యక్రమాలు ఏమి వచ్చాయో తెలుసుకొని చెప్పండి.
4. మీ వాడలో / గ్రామంలో బడికి వెళ్ళని పిల్లలు ఉన్నారా ? ఒకవేళ ఉంటే వాళ్ళను బళ్ళలో చేర్చడానికి మీరేం చేస్తారు?

II. చదవడం - రాయడం

1. కింది పేరాను చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

మధునయ్య చేపల వ్యాపారి. శ్రీశైలం రిజర్వాయరులో చేపలు పట్టి అమ్ముతాడు. పెద్ద పెద్ద వలలను నీటిలో వేసి చేపలను పడతారు. ఇందుకోసం ఒరిస్సా రాష్ట్రంలోని బరంపూర్కు వెళ్ళి ఆరోతరగతి చదివే గంగయ్య అనే బాలుడి తల్లిదండ్రులతో మాట్లాడి పదివేలకు అతన్ని పనికి కుదుర్చుకున్నాడు. గంగయ్యను తనవెంట తీసుకొని శ్రీశైలం వచ్చాడు. గంగయ్య రోజూ నీటి ఒడ్డున కూర్చోని వలను చూస్తూ ఉండేవాడు. ఒక్కోసారి రాత్రికూడా అక్కడే పడుకొనేవాడు. ఈ విషయం తెలుసుకొన్న అధికారులు మధునయ్యను శిక్షించారు. గంగయ్యను బళ్ళో చేర్చించి అతని తల్లిదండ్రులకు తెలియజేశారు.

అ. మధునయ్య ఎవరు? ఏం చేసేవాడు?

ఆ. గంగయ్య ఎవరు? శ్రీశైలానికి ఎందుకు వచ్చాడు?

ఇ. గంగయ్య పనిలో చేరడంవల్ల ఏమేం కోల్పోయాడు?

ఈ. బాలల హక్కులలో గంగయ్య ఏ హక్కులకు దూరమయ్యాడు?

ఉ. మధునయ్యను ఎందుకు శిక్షించారు? ఇలా చేయడం సరైనదేనా?

ఊ. గంగయ్య తల్లిదండ్రులు చేసిన పని సరైనదేనా? ఎందుకు?

2. కింది వాక్యాలను చదివి తప్పో, ఒప్పో గుర్తించండి. కారణం రాయండి.

కారణం

అ. చదువుకోడం అందరి హక్కు	తప్పు/ఒప్పు
ఆ. బాలికలు కూడా బాలురతోపాటు సమానంగా చదవడం.	తప్పు/ఒప్పు
ఇ. బాలబాలికలకు సమాన హక్కులు ఉంటాయి.	తప్పు/ఒప్పు
ఈ. బాలలను భయపెట్టడం, కొట్టడం, తిట్టడం.	తప్పు/ఒప్పు
ఉ. తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను పనిలో పెట్టడం.	తప్పు/ఒప్పు
ఊ. పిల్లలు మంచి ఆహారం పొందడం.	తప్పు/ఒప్పు
ఎ. తెలియనివాటిని రానివాటిని ఉపాధ్యాయులను అడిగి తెలుసుకోవడం, నేర్చుకోవడం	తప్పు / ఒప్పు

3. పాఠం చదవండి. జవాబులు రాయండి.

- కరపత్రం అంటే ఏమిటి? లేఖలకు, కరపత్రాలకు గల తేడా ఏమిటి?
- కరపత్రాలను ఎందుకు రూపొందిస్తారు?
- కరపత్రాలు ఎలా ఉంటాయి?
- ఈ పాఠంలోని కరపత్రం దేనికి సంబంధించినది? దీన్ని ఏ శాఖవారు తయారుచేశారు? ఎందుకు?
- కరపత్రంలో ఏ చట్టాన్ని గురించి తెలిపారు? అది ఎప్పటినుంచి అమలు జరుగుతున్నది?
- బాలల హక్కుల వారోత్సవాలలో భాగంగా ఏ ఏ అంశాల గురించి అవగాహన కల్పించాలని భావించారు?
- గతంలో కరపత్రాలు ఎలా ఉండేవి? ప్రస్తుతం ఎలా ఉంటున్నాయి? తేడాలు రాయండి.
- బాలల హక్కుల జాబితా తయారు చేయండి.

III. స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదేసి వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

- అందరూ చదువుకోవాలి కదా! కాని కొంతమంది ఆడపిల్లలను వాళ్ళ తల్లిదండ్రులు చదివించడం లేదు. దీనిమీద మీ అభిప్రాయం తెలపండి.
- కొంతమంది బాలబాలికలు 'వీధిబాలలు'గా మారడానికి కారణాలేవి?
- బాలబాలికలలో 'ప్రత్యేక అవసరాలున్న పిల్లలు' కూడా ఉంటారు! మరి ఈ పిల్లలు ఐడిలో ఉంటే వాళ్ళ హక్కులను కాపాడడానికి మీరేం చేస్తారు?
- ఈ 'నేటి బాలలే రేపటి నేతలు' - ఈ విషయం చర్చించి రాయండి.
- కరపత్రాలను ఏ ఏ అంశాల గురించి తయారు చేయవచ్చు? కరపత్రాన్ని తయారుచేసేటప్పుడు ఏ ఏ అంశాలు మనకు తెలియాలి?

IV. పరజాలం

1. కింది పదాలను ఉపయోగించి సొంత వాక్యాలు రాయండి.

- హక్కులు, బాధ్యతలు _____
- కంటికి రెప్పలా _____
- సొంతకాళ్ళమీద నిలబడు _____
- విజయం సాధించు _____
- రక్షణ _____
- పనితనం _____

2. నీకు వినోదాన్ని, విశ్రాంతిని, ఆనందాన్ని ఇచ్చేవి ఏవి? కష్టాన్ని, విసుగును, అలసటను కల్పించేవి ఏవి?

వినోదం, విశ్రాంతి, ఆనందం కలిగించేవి	కష్టం, విసుగు, అలసట కలిగించేవి

3. “బడి”, పిల్లల ప్రపంచం. ఇది పిల్లల అభివృద్ధికి కృషి చేస్తుంది. దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని బడికి సంబంధించిన పదాలు రాయండి.

4. వారంరోజులపాటు ఏదైనా ఒక అంశాన్ని గురించి కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తే వారోత్సవం అంటారు. వారోత్సవాలలాగ ఇంకా ఏ ఏ ఉత్సవాలు నిర్వహిస్తారు. వాటి పేర్లు రాయండి.

V. సృజనాత్మకత

1. బాలల హక్కులు, విద్యాహక్కు చట్టం అంశాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని నినాదాలు రాయండి.
2. బాలల హక్కుల వారోత్సవాల గురించి కరపత్రం చదివారు కదా ! కింది అంశాలలో ఏదైనా ఒక అంశంపై మీ మిత్రులతో కలిసి ఒక కరపత్రం తయారు చేయండి.

అ. పరిసరాల పరిశుభ్రత

ఆ. దోమల నిర్మూలన

ఇ. చెట్ల పెంపకం

VI. ప్రశంస

1. బాలల హక్కులు మీ బడిలో, గ్రామంలో / వాడలో / వీధిలో ఎలా అమలు జరుగుతున్నాయో మీ అభిప్రాయాలు రాయండి.
2. బాలల హక్కుల కోసం కృషి చేసే వారి గురించి / సంస్థల గురించి మీ అభిప్రాయాలు రాయండి. వారిని అభినందిస్తూ లేఖ రాయండి.
3. బాలల హక్కులకు సంబంధించిన నినాదాలను ఉపాధ్యాయులతో, మిత్రులతో చర్చించి ఇతర భాషల్లో కూడా రాయండి.

VII. ప్రాజెక్టు పని

1. ప్రత్యేక అవసరాలుగల పిల్లలను బడిలో చేర్చడానికి మీ మిత్రులతో కలిసి ఒక కరపత్రం తయారుచేయండి. దాన్ని తీసికెళ్ళి నీకు తెలిసిన ‘ప్రత్యేకఅవసరాలు’గల పిల్లలకు ఇచ్చి చదివించండి.
2. కొన్ని కరపత్రాలు సేకరించండి. వాటిని ఎవరు ముద్రించారు? ఎందుకోసమో తెలపండి.

VIII. భాష గురించి తెలుసుకుందాం

1. కింది వాక్యాలు భావాన్ని అనుసరించి ఏ వాక్యాలో గుర్తించండి. ఆ పక్కన రాయండి.

ఉదా : ఎంత బాగుందో !

ఆశ్చర్యార్థకం

అ. నువ్వు చదువు.

.....

ఆ. అల్లరి చేయవద్దు.

.....

ఇ. పరీక్షలు రాయవచ్చు.

.....

ఈ. తనూ బొమ్మలు వేయగలడు.

.....

ఇప్పుడు మరిన్ని వాక్య భేదాలు చూద్దాం.

1. రవి పనిచేస్తాడో చెయ్యడో!

ఈ వాక్యం చదివితే రవి పని చేయటం అనే విషయంలో అనుమానం, అంటే సందేహం, కలుగుతున్నది కదూ! ఇలా సందేహాన్ని తెలిపే వాక్యాలను సందేహార్థక వాక్యాలు అంటారు.

2. నువ్వు సూరేళ్ళు వర్ధిల్లు!

ఈ వాక్యం ఏ అర్థాన్ని సూచిస్తున్నది? ఒక వ్యక్తిని ఆశీర్వదిస్తున్నట్లు కనబడుతోంది కదూ! ఇలా ఆశీర్వదిస్తున్నట్లు అర్థాన్ని సూచించే వాక్యాలను ఆశీరాధ్యర్థక వాక్యాలు అంటారు.

3. దయచేసి పని చేయండి.
ఈ వాక్యం ఒక పనిని చేయమని ప్రార్థిస్తూ ఉంది. అంటే ప్రార్థన అర్థాన్ని సూచిస్తున్నది. కాబట్టి ఇది ప్రార్థనార్థక వాక్యం.
ఒక వాక్యం ప్రార్థన అర్థాన్ని సూచిస్తున్నట్లు ఉంటే అది ప్రార్థనార్థక వాక్యం అన్నమాట.
4. ఏం! ఎప్పుడొచ్చావ్?
ఈ వాక్యం ప్రశ్నిస్తున్నట్లుంది కదూ! అంటే ఇది ప్రశ్నార్థక వాక్యం.
ఒక వాక్యానికి ప్రశ్నను సూచించే అర్థం ఉంటే దాన్ని ప్రశ్నార్థక వాక్యం అంటారు.
5. వర్షాలు లేక పంటలు పండలేదు.
ఈ వాక్యం మనకు రెండు విషయాల్ని తెలుపుతోంది. ఒకటి వర్షాలు లేవని, రెండు పంటలు పండలేదని. ఐతే పంటలు పండకపోవటానికి కారణం మొదటి విషయం. అంటే వర్షాలు లేకపోవటం.
ఈ మొదటి విషయం రెండో విషయానికి కారణమౌతుంది. అంటే హేతువు అన్న మాట. ఇలా హేతువు అర్థాన్ని సూచించే వాక్యం హేతుర్థక వాక్యం.
ఒక పని కావడానికి కారణాన్ని లేదా హేతువును సూచించే అర్థం ఉన్న వాక్యాన్ని హేతుర్థక వాక్యం అంటారు.

అభ్యాసాలు:

2. కింది వాక్యాలు ఏ అర్థాన్ని సూచించే వాక్యాలో రాయండి.

- అ) ఎవరా పైడిబొమ్మ?
- ఆ) పంటలు పండలేదు.
- ఇ) దయచేసి నెలపు ఇవ్వండి.
- ఈ) కిషన్ చదువుతాడో లేదో!
- ఉ) మీకు శుభం కలగాలి!

ఇలాంటి వాక్యాల్ని మీ పాఠ్యాంశాలలో వెతికి రాయండి.

నేనివి చేయగలనా?

1. కరపత్రాలను ధారాళంగా చదవగలను. అర్థంచేసుకోగలను.	ఔను / కాదు
2. కరపత్రంలోని సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పగలను, రాయగలను.	ఔను / కాదు
3. ఏదైనా ఒక అంశంపై కరపత్రాన్ని తయారు చేయగలను.	ఔను / కాదు
4. బాలల హక్కులకు చెందిన నినాదాలు / వార్తలు / అడ్వర్టయిజ్మెంట్లు మొదలగు వాటిని విని, చదివి అర్థంచేసుకోగలను. సొంత మాటల్లో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు

సుసంపన్నమైన గ్రామీణ భారతాన్ని ఆవిష్కరించడమే మన కర్తవ్యం.

- డా॥ ఎ.పి.జె. అబ్దుల్ కలాం